

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๖

วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยมไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยมไทย โดยมีข้อเท็จจริงจากคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ ดังนี้

พรรคสังคมนิยมไทย ซึ่งได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ มีคณะกรรมการบริหารพรรครวมทั้งสิ้น ๑๗ คน ต่อมาได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ มีมติ ดังนี้

- เปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมืองโดยยกเลิกทั้งฉบับ
- เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง จำนวน ๒๕ ข้อ

๓. เลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพิ่มเติมตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งให้ดำเนินการ และแจ้งว่า นายประพนธ์ จันทร์โพธิ์เตี้ย ขอลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคสังคมนิยมไทย ตามมติที่ได้รับเลือกตั้งในการประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ โดยพรรคสังคมนิยมไทยได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองให้พิจารณาตอบรับการเปลี่ยนแปลงตามนัย มาตรา ๓๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามหนังสือพรรคสังคมนิยมไทย ที่ สปต.๐๐๒๕.๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง

อย่างไรก็ตาม เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบการจัดประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ว่าเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคสังคมนิยมไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ คือมีผู้เข้าร่วมประชุมต้องเป็นสมาชิกของพรรค ๑ ตามข้อบังคับพรรค ๑ ข้อ ๖๕ และมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงเป็นองค์ประชุม ตามข้อบังคับพรรค ๑ ข้อ ๗๐ หรือไม่ พบข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมตามบัญชีรายชื่อ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่พรรคสังคมนิยมไทยแจ้งส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีจำนวน ๑๒๖ คนนั้น ลงชื่อซ้ำ ๓ คน ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมหาสารคาม

ว่าไม่ได้เข้าประชุม ๕ คน และชื่อของผู้เข้าร่วมประชุมไม่เป็นไปตามทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) และแบบแจ้งจำนวนสมาชิกตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๔ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

๑. เป็นสมาชิกหลังวันประชุมใหญ่วิสามัญ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๑๐ คน
๒. เป็นสมาชิกก่อนวันประชุมใหญ่วิสามัญ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๔๕ คน
๓. รับบุคคลคนเดียวกันเป็นสมาชิกสองครั้ง จำนวน ๕ คน
๔. ไม่ปรากฏรายชื่อว่าเป็นสมาชิกพรรค ๆ จำนวน ๕๐ คน

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาข้อเท็จจริงจากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว เห็นว่า การประชุมใหญ่วิสามัญพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรค ๆ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ เพราะมีผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ไม่เป็นสมาชิกพรรค ๆ และมีจำนวนน้อยกว่า ๑๐๐ คน จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรค ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖

เมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้ มีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยไว้ดำเนินการตามข้อกำหนด ๆ ข้อ ๑๐ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ และมีคำสั่งให้แจ้งนายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) ทราบ และแจ้งให้พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย (ผู้ถูกร้อง) ทราบ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ส่งคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และผู้ร้องได้ส่งคำร้องเพิ่มเติมในเวลาต่อมา ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้สั่งให้รวมไว้ในสำนวนทั้งหมด

ในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของนายทะเบียนนั้น พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย โดยนางสาวอรอุมา ช่างยนต์ ผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าพรรคยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและคำร้อง รวม ๒ ฉบับ ลงวันที่ ๑๓ และ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๖ สรุปสาระโดยสังเขป ดังนี้

๑. ผู้ถูกร้องในฐานะผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยและเป็นผู้แทนแห่งนิติบุคคลพรรคการเมืองนี้ ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมมาโดยตลอด มีอาเจียนคำร้องขอให้เพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ของพรรค ฯ ซึ่งผู้ถูกร้องทราบภายหลังตรวจสอบแล้วว่ามีข้อขัดแย้งข้อบังคับพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยโดยเร่งด่วนได้ เนื่องจากนายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) ได้ชะลอเวลาตอบรับหรือปฏิเสธการเปลี่ยนแปลง คณะกรรมการบริหาร ข้อบังคับ และนโยบาย ตามมติที่ประชุมใหญ่ของพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยเป็นการย่นหรือขยายระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยปราศจากอำนาจที่กฎหมายรับรองไว้แล้ว นายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) กลับเอาผลซึ่งมาจากเหตุดังกล่าวมาร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลมีคำสั่งให้รับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและกำหนดนัดพิจารณาครั้งแรกตามความในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒ วรรคแรก ต่อไป

๒. ผู้ถูกร้องอ้างด้วยว่า เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยได้จัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ ในคราวประชุมใหญ่ของพรรค ฯ ในรอบนี้ พรรค ฯ มีมติเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารเพิ่มเติม มติแก้ไขเพิ่มเติมนโยบาย และข้อบังคับพรรค ฯ อีก โดยพรรค ฯ ได้แจ้งมติดังกล่าวต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว หากแต่นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้สั่งให้ชะลอการตอบรับการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งสั่งให้มีการตรวจสอบองค์ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ ของพรรค ฯ ด้วย ในระหว่างตรวจสอบองค์ประชุมใหญ่ในการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ ของพรรค ฯ ได้พบว่า ญัตติการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค ฯ มิได้เริ่มขึ้นที่คณะกรรมการบริหารพรรค ฯ และผลการตรวจสอบกับเจ้าหน้าที่พรรค ฯ ได้พบว่าองค์ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ มีสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุมจึงไม่ต้องด้วยข้อบังคับพรรค พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงทรงสิทธิมายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้วินิจฉัยเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ซึ่งมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม

๓. พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยแจ้งการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมคณะกรรมการบริหารพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย ตลอดทั้งการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับนโยบายและข้อบังคับพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้แล้ว ตามมติที่ประชุมใหญ่ของพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๔, ๒๕๕๕ และตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ ไว้แล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองได้สั่งยับยั้งและชะลอเรื่องการตอบรับการเปลี่ยนแปลงไว้อีก

พฤติการณ์ที่นายทะเบียนพรรคการเมือง ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลง หรือไม่ปฏิเสธการตอบรับการเปลี่ยนแปลงตามคำขอของพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย โดยสั่งให้ชะลอการตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยและการเปลี่ยนแปลงนโยบายและข้อบังคับพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยดังกล่าว ถือว่านายทะเบียนพรรคการเมือง ประวิงเวลา เป็นการปฏิบัตินอกเหนือจากข้อกำหนดกำหนดไว้เป็นการย่นหรือขยายระยะเวลาซึ่งกฎหมายรับรองไว้ ไม่พ้องด้วยบทกฎหมายมาตรา ๖ วรรคแรก และวรรคสอง มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นเหตุให้พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยได้รับความเสียหาย เดือดร้อนต้องรอการตอบรับการเปลี่ยนแปลงตามคำขอเรื่อยมาและไม่อาจมายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญในเวลาก่อนนี้ได้

รายละเอียดต่างๆ ผู้ถูกร้องจะได้นำสืบแสดง แดงต่อศาลรัฐธรรมนูญในชั้นพิจารณาและเนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับเอกสารจำนวนมาก เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไปด้วย รวมทั้งขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๗ มาตรา ๒๖๘ และขอให้พิจารณาเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ว่าด้วยการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย และมติที่ประชุมใหญ่สามัญที่ ๑/๒๕๔๔ ของพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยทั้งหมด และรับจดทะเบียนการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย นโยบายและข้อบังคับพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี พุทธศักราช ๒๕๔๔, ๒๕๔๕ และมติที่ประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ ของพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยด้วย

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากมีข้อมูลจากคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีมติไม่ออกนั่งพิจารณาเพื่อรับฟังคำชี้แจงของผู้ถูกร้องเพิ่มเติมอีก และเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจสั่งยกเลิกมติของที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ตามที่ผู้ถูกร้องขอได้ จึงได้ตั้งประเด็นในการวินิจฉัยเพียงประเด็นเดียวว่า ผู้ถูกร้องจัดการประชุมใหญ่ดังกล่าวถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับพรรค ฯ หรือไม่

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว เห็นว่า พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยมีการจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ จริง ตามหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๔ ของสำนักงานใหญ่พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย ที่ สปต. ๐๐๒๕.๔/๒๕๔๔ ประกอบกับหนังสือชี้แจง

แก้ข้อกล่าวหาของพรรคสังคมนิยมไทย ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๖ ระบุว่า เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ได้จัดให้มีการประชุมใหญ่ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ ทั้งได้แจ้งมติจากการประชุมครั้งดังกล่าว ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว หากแต่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้สั่งให้ชะลอการตอบรับการเปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งสั่งให้มีการตรวจสอบองค์ประชุมใหญ่ในการประชุมครั้งดังกล่าวของพรรค ฯ ด้วย

นอกจากนี้ตามหนังสือสำนักงานใหญ่พรรคสังคมนิยมไทย ที่ สปต. ๐๐๒๕.๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ลงนามโดยนางสาวอรุมา ช่างยันต์ รักษาการหัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทย ส่งถึงสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ลงรับวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๓.๓๐ น. จึงผูกพันระหว่างพรรคสังคมนิยมไทยและนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ วรรคสอง ตามหนังสือชี้แจงระบุถึงการดำเนินการจัดประชุมตามระเบียบข้อบังคับพรรครวมทั้งแนบเอกสารประกอบมาด้วย ๑๐ รายการ เพื่อขอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรค ฯ ข้อบังคับพรรค ฯ และนโยบายพรรค ฯ ซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง ฯลฯ ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียนหัวหน้าพรรคต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง

ด้วยเหตุนี้ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือของพรรคสังคมนิยมไทย เรื่องการประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ สำนักงาน ฯ จึงมีหน้าที่ ... ฯลฯ ตรวจสอบการประชุมใหญ่วิสามัญ ฯ ของพรรคสังคมนิยมไทย และปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖ วรรคสอง โดยมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นี้ ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด” และในการปฏิบัติหน้าที่ นายทะเบียนพรรคการเมืองมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาหรือตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ ดังนั้น ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียน

พรรคการเมืองจึงมีอำนาจและหน้าที่ที่จะดำเนินการพิจารณา ตรวจสอบการจัดประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ว่าเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรค สักคมประชาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๒ การประชุมส่วนที่ ๑ การประชุมใหญ่ ข้อ ๖๕ และข้อ ๗๐ หรือไม่ และเมื่อตรวจสอบแล้วพบว่า ในจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญ ฯ ซึ่งพรรค สักคมประชาธิปไตยอ้างว่า มีจำนวน ๑๒๖ คนนั้น มีบุคคลที่เป็นสมาชิกพรรค ฯ โดยสมบูรณ์เข้าร่วม ประชุมเพียง ๕๔ คนเท่านั้น

แต่ตามข้อบังคับพรรคสักคมประชาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๖๕ “การประชุมใหญ่วิสามัญ ประกอบด้วยสมาชิกพรรค ดังต่อไปนี้ (๑) กรรมการบริหารพรรค (๒) สมาชิกของพรรคที่เป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น (๓) สมาชิกที่เป็นรัฐมนตรีในขณะนั้น (๔) ผู้แทนของสาขาพรรคตาม ข้อ ๖๕ ในกรณีที่มีสาขาพรรค (๕) สมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค” ข้อ ๗๐ “ในการประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกตามข้อ ๖๕ มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนจึงจะเป็นองค์ประชุม... ฯลฯ...” ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ มีสมาชิกมาประชุมเพียง ๕๔ คน จึงไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคสักคมประชาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗๐ ซึ่งผู้ถูกร้องยอมรับแล้วว่า มีการจัดประชุมใหญ่วิสามัญครั้งแรกดังกล่าวจริง ทั้งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีการตรวจสอบองค์ประชุมใหญ่ครั้งนี้ และพบว่าองค์ประชุมไม่ครบองค์ ประชุมตามข้อบังคับพรรค ฯ เมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคสักคมประชาธิปไตย ไม่ดำเนินการของ พรรคให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรค ฯ การประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคสักคมประชาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖

พิจารณาแล้ว เห็นว่าเมื่อผู้ถูกร้องยอมรับว่า การประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ ของ พรรคสักคมประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ มีสมาชิกไม่ครบองค์ประชุมโดยมีสมาชิก พรรค ฯ ร่วมประชุมเป็นองค์ประชุมเพียง ๕๔ คนเท่านั้น จึงฟังได้ว่า พรรคสักคมประชาธิปไตย ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคสักคมประชาธิปไตย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และนายทะเบียนพรรคการเมืองมีอำนาจ ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคสักคมประชาธิปไตยได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ